

Vragen

In de vaste commissie voor Justitie bestond er bij onderstaande fracties behoefte een aantal vragen ter beantwoording voor te leggen aan de minister van Justitie over zijn brief d.d. 25 september 2000 inzake drie onderzoeksrapporten betreffende prostitutie in Nederland (25 437, nr. 26).

De voorzitter van de commissie,
Swildens-Rozendaal
De griffier voor dit verslag,
Post

Vragen PvdA-fractie

Vraag 1

De drie rapporten hebben aan het licht gebracht dat er nog veel informatie over de omvang en vormgeving van prostitutie in Nederland ontbreekt. De minister is van plan bij de evaluatie nu bestaande «witte plekken» zo veel mogelijk in te vullen. Is hij bereid daarbij met name aandacht te besteden aan een eventuele verschuiving van prostitutie naar de escortbranche en het illegale circuit, en aan het in kaart brengen van prostitutie door en van minderjarigen?

Antwoord:

Ja. De regering heeft op dit moment overigens geen harde bewijzen dat er sprake is van een grootscheepse verschuiving van minderjarige en illegale prostituees van de meer zichtbare vormen van prostitutie (zoals raamprostitutie) naar meer verborgen en daardoor minder controleerbare vormen van prostitutie (zoals thuiswerk, tippelzone en escort). Uit diverse onderzoeken blijkt, dat bij veel betrokkenen verwachtingen en vermoedens bestaan dat dergelijke verschuivingen (zullen) plaatsvinden. Het is echter risicovol om beleid te baseren op iets wat niet zichtbaar is. Daarom is het noodzakelijk om eventuele verschuivingseffecten zoveel mogelijk inzichtelijk te maken. Dit zal onder meer geschieden door onderzoek, in aanvulling op de nulmetingen die zich primair hebben gericht op de zichtbare vormen van exploitatie van prostituees. Gelet op het feit dat juist de verborgen sectoren van de prostitutie lastig te onderzoeken zullen zijn, zal het aanvullend onderzoek vooral kwalitatief van aard zijn. Overigens is de verwachting dat onderzoek ooit een volledig inzicht in die verborgen sectoren zal kunnen bieden niet reëel. Het aanvullend onderzoek zal wel voldoende concrete informatie moeten opleveren om eerdergenoemde verwachtingen en vermoedens te kunnen toetsen en eventuele trends binnen de prostitutie te kunnen signaleren. Op basis van de resultaten van het onderzoek kan vervolgens waar nodig het beleid worden bijgesteld. Ook de informatie die wordt verkregen via de verschillende betrokken uitvoeringsorganisaties o.a. (politie, belastingdienst, Gak) zal waar mogelijk worden betrokken.

Overigens is de regering niet duidelijk wat vragenstellers in dit verband bedoelen met 'het illegale circuit'. Met de opheffing van het bordeelverbod en de daarmee samenhangende wet- en regelgeving wordt beoogd een duidelijke scheiding aan te brengen tussen legale en niet-legale *vormen van exploitatie* van prostitutie. Legale vormen van exploitatie moeten beheerst en gereguleerd worden. Niet-legale vormen van exploitatie moeten actief bestreden worden. De wetwijziging creëert de voorwaarden voor een adequate aanpak. In dit verband wordt onder *legale vormen van exploitatie* van prostitutie verstaan de exploitatie van *vrijwillige* prostitutie. Onder *niet-legale vormen van exploitatie* vallen de ongewenste (strafbare) vormen van prostitutie waarbij gebruik wordt gemaakt van minderjarigen, illegalen of waarbij personen (bedrijfsmatig) worden gedwongen tot het verrichten van seksuele handelingen. De aanduiding 'verschuiving naar het illegale circuit' is onjuist. Er zijn weliswaar signalen dat verschuivingen optreden tengevolge van de opheffing van het bordeelverbod en de daarmee samenhangende intensivering van controles bij exploitanten. Reeds bij de aankondiging van de wetwijziging bleken met name prostituees afkomstige uit landen van buiten de EU te verdwijnen uit de meer zichtbare (lees: gecontroleerde) vormen van prostitutie. Onduidelijk is, of zij uit de prostitutie stapten of zich verplaatsten naar meer verborgen vormen van prostitutie, dan wel naar het land van herkomst of een ander land zijn vertrokken. Een bepaalde groep zal zich uit vrees voor de belasting hebben verplaatst. Maar een andere categorie zal zich verplaatsen, omdat het om verboden vormen van exploitatie gaat. Bij intensievere controles in het kader van het vergunningstelsel of door de politie zou bijvoorbeeld minderjarigheid van prostituees of het ontbreken van verblijfsvergunning aan het licht komen. Het is niet zo dat die laatste categorie prostituees (al dan niet onder druk van de exploitant) 'vlucht in de illegaliteit'. De voorheen ook al verboden ('illegale') activiteiten worden 'slechts' verplaatst naar een andere, minder zichtbare en minder gemakkelijk te controleren vorm van prostitutie in Nederland of naar het buitenland.

Wanneer met het 'illegale circuit' wordt bedoeld, de seksinrichtingen die vergunningplichtig zijn doch die geen vergunning hebben aangevraagd, vertrouwt de regering er op dat de inzet van bestuur en politie er uiteindelijk toe zal leiden dat dit circuit gesaneerd zal worden. Daarmee zullen minderjarigen en personen zonder geldige verblijfsvergunning in dergelijke inrichtingen niet meer kunnen worden geëxploiteerd. Zoals gezegd vragen de escortbranche en andere exploitatievormen waarbij geen vaste werkplek bestaat om een specifieke benadering. Hierop wordt ingegaan bij het antwoord op vraag 16.

Vraag 2

Uit het onderzoek «Er gaat iets veranderen in de prostitutie» blijkt bijvoorbeeld dat een op de vijf prostituees aangeeft als minderjarige met het werk te zijn begonnen. Hoe verhoudt zich dat tot het feit dat in 1998 niet meer dan 36 minderjarige slachtoffers van mensenhandel bij politie en justitie bekend waren?

Antwoord:

Met de (voorbereiding van) de opheffing van het algemeen bordeelverbod is bij politie en OM meer aandacht en prioriteit ontstaan voor de opsporing en vervolging van mensenhandel. Dit verklaart, dat tot die tijd een gering aantal minderjarige slachtoffers van mensenhandel bij politie en justitie bekend waren. Opsporingsambtenaren hadden tot voor kort ook geen goed instrument om de leeftijd van prostituees te beoordelen, anders dan op basis van uiterlijk. Met de inwerkingtreding van de Wet Identificatieplicht Prostituees zijn er meer mogelijkheden ontstaan om te controleren op de aanwezigheid van (minderjarige) slachtoffers van mensenhandel.

Vraag 3

Is de minister bereid te reageren op de inhoud van het Amsterdamse rapport «Escort in Amsterdam» van het bureau Eysink, Smeets en Etman? Hoe beoordeelt de minister het feit dat sommige gemeenten de escort-branche stimuleren, door deze vorm van prostitutie als enige in de APV toe te staan?

Antwoord:

Voor het onderzoek naar de escort in Amsterdam bestaat veel waardering. Het is een uitgebreide scan van een lastig te onderzoeken sector in de prostitutie. Het onderzoek geeft inzicht in de lokale escortbranche en de wijze waarop dienstverlening en contacten tussen klanten en prostituees plaatsvinden. De informatie uit het onderzoek zal ook nadrukkelijk worden betrokken bij de ontwikkeling van specifiek beleid en maatregelen, gericht op de escortsector. De regering heeft op dit moment onvoldoende inzicht in de wijze waarop de Nederlandse gemeenten hun lokale of regionale prostitutiebeleid hebben vormgegeven en hun vergunningstelsel hebben ingericht. Op dit punt zal nader onderzoek plaatsvinden. Wanneer uit nader onderzoek zou blijken dat sommige gemeenten de escort als enige vorm van prostitutie in de APV toestaan, dan zou de regering dat, gelet op de doelstellingen van de wetswijziging, betreurenswaardig achten. Gemeenten zijn overigens niet verplicht een vergunningstelsel in te voeren en zijn vrij in het formuleren van het beleid, zie art 151a gemeentewet. Gelet op de gekozen systematiek ligt de verantwoordelijkheid voor de invulling van het prostitutiebeleid dan ook bij de gemeente, waarbij in laatste instantie de rechter tot een beslissend oordeel over de rechtmatigheid van een op de gemeentelijke autonomie gegrond beleid kan worden geroepen.

Vraag 4

Hoe beoordeelt de minister het feit dat een aantal gemeenten bewust kiest voor een nul-optie, omdat men morele bezwaren tegen prostitutie heeft? Hoe zal de minister daar mee omgaan?

Antwoord:

Het is de regering niet bekend hoeveel gemeenten een nuloptiebeleid voeren. Dit wordt nog nader onderzocht. Als gemeenten inderdaad een nuloptie nastreven is het onbekend met welke motieven zij dat hebben gedaan. Ten overvloede kan worden opgemerkt dat een nuloptie kan betekenen dat de gemeente wel een vergunningstelsel heeft ingevoerd maar een beleid voert dat gericht is op ontmoediging van vestiging ofwel een vergunningstelsel heeft ingevoerd maar in regionaal verband een maximumbeleid heeft afgesproken dat in de praktijk neer komt op een nulsituatie voor de desbetreffende gemeente ofwel een vergunningstelsel heeft ingevoerd maar via bestemmingsplannen een beleid voert gericht is op ontmoediging van vestiging, dan wel dat in de APV nog steeds een verbod is opgenomen. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Uit de twee «Profeit»-studies komt naar voren dat verbetering van de positie van prostituees nog onvoldoende van de grond komt. Zo «voelt op dit moment geen enkele instantie zich de hoofdverantwoordelijke voor het terrein van arbeidsomstandigheden, -voorwaarden en -verhoudingen». Ook wordt in veel gemeenten «verbetering van de positie van de prostituee» uitsluitend gedefinieerd als «voorkoming van Soa-overdracht». Hoe beoordeelt de minister deze conclusies?

Antwoord:

Een van de doelstellingen van de opheffing van het algemeen bordeelverbod is de *bescherming* van de positie van de prostituee. De positie van prostituees kent verschillende facetten. Een aantal van die facetten is arbeidsgerelateerd, zoals

arbeidsomstandigheden, arbeidsvoorwaarden en de mogelijkheid om gebruik te maken van de voorzieningen die ook andere beroepsgroepen ter beschikking staan. Hieronder valt bijvoorbeeld ook een goede bedrijfsgezondheidszorg. Andere facetten zijn meer maatschappijgerelateerd. Het gaat daarbij om de maatschappelijke acceptatie (normalisatie) van het beroep van prostituee als zodanig. Dit betreft enerzijds een goede toegang tot 'normale' voorzieningen zoals gezondheidszorg, uitkeringen, verzekeringen en banken, en anderzijds mondigheid en zelfverzekerdheid van prostituees zelf (emancipatie in enge zin). Op een aantal van deze facetten wordt hieronder nader ingegaan.

Uit het bovenstaande moge blijken, dat er niet één instantie kan worden aangewezen als verantwoordelijke voor de positie van de prostituee in den brede. Maar de afzonderlijke facetten vallen voor een belangrijk deel wel binnen de beleidsverantwoordelijkheid van een onderdeel van de overheid. Er bestaat een duidelijke afbakening in verantwoordelijkheden, maar er zijn daarnaast afspraken zijn gemaakt over samenwerking tussen diverse instanties. De afspraken over flankerend beleid die voorafgaand aan de opheffing van het bordeelverbod door het ministerie van SZW, de VNG, Justitie en BZK werden gemaakt, zijn neergelegd in het 'Handboek Lokaal Prostitutiebeleid' (deel I, pag. 34 -42).

De lokale overheden hebben een zelfstandige verantwoordelijkheid in het prostitutiebeleid. Sinds de opheffing van het bordeelverbod 1 oktober 2000 is de lokale overheid verantwoordelijk voor de regulering en beheersing van de prostitutiebranche. Via het vergunningenbeleid kan toezicht op de branche worden gehouden. Daarnaast is de gemeente onder meer verantwoordelijk voor de uitvoering op het gebied van de preventie van infectieziekten en voor de technische hygiënezorg in brede zin, waaronder ook SOA-bestrijding. Met het oog hierop heeft de Stichting Soa-bestrijding een informatiefolder voor onder andere gemeenten ontwikkeld. In aanvulling op Rijksregel- en wetgeving kunnen gemeenten de exploitant verplichten om een 'veilige-seksbeleid' te voeren (dat wil zeggen dat ze geen onveilige seks mogen aanbieden en veilige seks moeten faciliteren) en prostituees in de gelegenheid moeten stellen zich regelmatig op soa's te laten onderzoeken. De GGD heeft hierbij een uitvoerende taak. Ook kan het voorschrift worden opgenomen dat de exploitant verplicht is om de GGD toegang te verlenen tot de inrichting ten behoeve van de voorlichting van prostituees. Een ander vergunningvoorschrift waar in het kader van de gezondheidspositie van de prostituee aan gedacht kan worden, is het verbod op verplichte alcoholconsumptie. (zie ook toelichting model-APV). Het is de regering op dit moment onbekend welke voorschriften door welke gemeenten zijn gesteld.

Waar het gaat om de arbeidsomstandigheden binnen seksinrichtingen is, door opheffing van het algemeen bordeelverbod de Arbeidsomstandighedenwet (Stb. 1990, 94) van toepassing op delen van de prostitutiebranche, te weten waar sprake is van een arbeidsverhouding als bedoeld in de wet. De verantwoordelijkheid voor de controle op de naleving van de ARBO-Wet ligt bij de Arbeidsinspectie (AI). Mede in verband met de beperkte capaciteit is bepaald dat de AI na de opheffing van het Bordeelverbod niet op eigen initiatief direct handhavende taken uitoefent. Dit neemt niet weg dat bij klachten of ongevallen de AI altijd zelfstandig onderzoek zal verrichten. Er is voorts bepaald dat bezien zou worden in hoeverre door middel van intermediaire contacten via gemeenten kan worden gewerkt aan de verbetering van de arbeidsomstandigheden in de prostitutiesector. Via het vergunningenbeleid zijn immers diverse (gemeentelijke) regelingen van toepassing, onder meer op het gebied van bouw- en woningtoezicht en de brandweer, waarin op een aantal punten ook de belangrijkste arborisico's zijn begrepen. De arbeidsomstandigheden zijn ook een weigeringsgrond in de model-APV. Gemeenten kunnen hierdoor een vergunning weigeren indien bijvoorbeeld rapportage van de Arbeidsinspectie daartoe aanleiding geeft. Met het oog op de

verbetering van de arbeidsomstandigheden in de prostitutiesector zijn binnen elke regio van de AI twee inspecteurs als contactpersoon belast met het leggen van contacten met (vooral) gemeenten waarin zich concentraties van prostitutie bevinden. De AI heeft hiervoor tevens een speciale brochure ontwikkeld met Arbo-items, welke brochure voorafgaand aan de opheffing van het bordeelverbod verstuurd naar alle gemeenten. Bovendien is deze brochure verzonden naar GGD-en, werkgevers-, en werknemersorganisaties, de stichting SOA-bestrijding, Mr. De Graafstichting, het Prostitutie Informatie Centrum, etc.). Als vervolgvacature zal een kleine folder met informatie over arbeidsomstandigheden in meerdere talen ten behoeve van de seksbazen en de prostituées worden gemaakt. Het streven blijft er op gericht de doelgroep zo rechtstreeks mogelijk te benaderen, maar er zal bij de verspreiding van de folder tegelijkertijd gebruik worden gemaakt van intermediairen zoals taxichauffeurs, portiers, politieagenten, etc. In dit kader zullen ook organisaties als de Rode Draad, de Mr. De Graaf stichting, GGD, etc. worden benaderd. Deze organisaties worden betrokken bij het opstellen van de folder, evenals de gemeenteambtenaren waarmee de Arbeidsinspectie in de regio's reeds contacten heeft. Conform het kabinetsprogramma 'SER-adviesaanvragen 2001' werkt het departement van SZW momenteel aan een adviesaanvraag waarbij toepasselijkheid van arboregels voor zelfstandigen (w.o. zelfstandige prostituées) aan de orde komt (motie-Barth, 25 437, nr.21). Die adviesaanvraag heeft een brede strekking en behoeft zorgvuldig onderzoek en afweging. De verwachting is dat het kabinet deze adviesaanvraag nog dit voorjaar uitbrengt.

Arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen zijn in beginsel een verantwoordelijkheid van de private partijen zelf. De wetgever acht het geen taak voor de gemeentelijke of rijksoverheid om de rechtsverhouding tussen exploitant en prostituee te reguleren: over de aard van hun onderlinge werkverhouding dienen zij zelf te beslissen. Zie ook pagina 15, deel 1 van het Handboek Lokaal Prostitutiebeleid. Daarbij wordt onderkend dat de beroepsgroep op dit punt geen verleden heeft dat bijdraagt aan het totstandkomen van evenwichtige arbeidsvoorwaarden door middel van onderhandelingen op basis van gelijkwaardigheid. De regering acht het om die reden ook verheugend, dat de belangenvereniging voor prostituees Stichting 'De Rode Draad' zich inmiddels heeft aangesloten bij de vakorganisatie FNV-Bondgenoten. Daarmee zijn alle prostituees die zich hebben aangesloten bij de Rode Draad automatisch ook aangesloten bij de vakbond. Verwacht mag worden dat dit op termijn zal leiden tot betere arbeidsvoorwaarden en arbeidsverhoudingen hetgeen een belangrijke bijdrage zal leveren aan de bescherming van de positie van de prostituee. Een juiste beoordeling van bestaande arbeidsverhoudingen in het kader van bijvoorbeeld de belasting en de sociale verzekeringen behoort tot de verantwoordelijkheden van de overheid en achten wij in het belang van de prostituee. Bestaande regelgeving is hierop niet toegespitst, maar naar onze mening nog voldoende om ook de arbeidsverhoudingen in de prostitutiebranche te kunnen beoordelen.

Voor de emancipatie (in enge zin) van prostituees zijn voorts een goede voorlichting en informatievoorziening richting de beroepsgroep nodig over de wetswijziging, rechten en plichten en de consequenties voor een ieder (ook die van de exploitant). Inmiddels hebben diverse niet- gouvernementele organisaties (met regeringssubsidie), gemeenten en uitvoeringsinstanties voorlichtings- en informatiefolders ontwikkeld en verspreid. Een aantal gemeenten heeft opgericht of is van plan een informatiecentrum voor prostituees op te richten. Verbetering van de informatiepositie van prostituees over hun rechten en positie is lokaal flankerend beleid.

Voor de maatschappelijke acceptatie (inclusief beeldvorming) is het niet alleen van belang dat de arbeidsverhoudingen in de branche zich normaliseren en dat ieder de geldende rechten en plichten op voornoemde terreinen in acht neemt. Ook het bereiken van de andere vijf hoofddoelstellingen van de wetswijziging is hiervoor van belang. Met name de zichtbare vormen van (exploitatie van) prostitutie bepalen de beeldvorming rond de prostitutiebranche. Een goed geregleerde en beheersbare branche, zonder criminele uitwassen of openbare ordeproblemen is een basisvoorwaarde voor maatschappelijke acceptatie. Op elk van de zes doelstellingen vindt monitoring plaats ten behoeve van de evaluatie die twee jaar na de inwerkingtreding zal plaatsvinden. Daartoe zullen, in aansluiting en in aanvulling op de nulmetingen, tot eind 2002 diverse onderzoeken worden verricht.

Vraag 6

Deze leden juichen het toe dat de minister het initiatief heeft genomen om de informatieverstrekking aan prostituees te verbeteren, aangezien dit in de onderzoeken als belangrijk knelpunt naar voren komt. Zal de Rode Draad ook in de toekomst haar activiteiten voort kunnen zetten?

Antwoord:

De regering heeft de subsidie voor Stichting De Rode Draad, die tot 31 juni 2001 subsidie zou ontvangen, op verzoek van uw Kamer met een half jaar verlengd, waardoor deze Stichting haar activiteiten tot en met 1 januari 2002 kan voortzetten. Een verdere structurele subsidiëring van de Stichting de Rode Draad behoort echter niet langer tot de mogelijkheden. Wel bestaat uiteraard de mogelijkheid om projectvoorstellen in te dienen op het terrein van prostitutie of mensenhandel. Zo ligt op dit moment ter beoordeling een projectvoorstel van de Rode Draad voor met betrekking tot de informatievoorziening aan Spaanstalige prostituees, waarbij het netwerk en de expertise van de voormalige Stichting Esperanza gebruikt kunnen worden. Met de Rode Draad is bij aanvang van de lopende subsidieperiode afgesproken dat zij in deze periode (van 1 januari 2000 – 31 december 2001) nader uitwerkt hoe zij haar organisatie kan omvormen tot een meer 'vakbondsachtige'

organisatie die meer aansluit bij de actuele situatie. De regering zal proces uiteraard nauwlettend volgen. Dat dit proces kans van slagen heeft, blijkt het uit feit dat de Stichting inmiddels lid is geworden van FNV-Bondgenoten en nu nauw hiermee samenwerkt. Het is de bedoeling dat prostituees via betaald lidmaatschap gebruik gaan maken van de diensten. Daarnaast werkt FNV-Bondgenoten op dit moment aan een model-arbeidsovereenkomst tussen prostituee en werkgever (exploitant), waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende vormen van prostitutie zoals (**tippelen?**), raamprostitutie, escort, clubs, privé-huizen.

Ook op lokaal niveau is het belangrijk dat de activiteiten van een organisatie als de Rode Draad hun weg vinden. Daarvoor ligt subsidiering door de betreffende gemeenten in de rede. Een goed voorbeeld hiervan is de subsidie van de gemeente Rotterdam aan de Rode Draad voor een Steunpunt Prostitutie. Bij dit steunpunt kunnen prostituees veilig en anoniem terecht met klachten en problemen. De medewerkers van het meldpunt informeren indien nodig de gemeente of politie. Om de prostituees te informeren over het beleid heeft Rotterdam tevens een folder gemaakt die onder ander via het steunpunt wordt verspreid. Ook in Amsterdam wordt inmiddels overwogen om een Meldpunt op te zetten (in samenwerking met het Prostitutie Informatie Centrum en het Steunpunt Veiligheid) ???? Hierbij is de Rode Draad betrokken.

Vraag 7

a. Betekent de komst van de «Prostitutie Belasting Krant» ook dat de verschillende Inspecteurs der belastingen hun beleid ten aanzien van bijvoorbeeld anonieme aangiften hebben geharmoniseerd?

b. Zo nee, waarom niet, en is de minister in dat geval bereid harmonisatie te bevorderen?

c. Is de minister bereid gericht te monitoren op ontwikkelingen in de arbeidsomstandigheden?

Antwoord:

Voor alle duidelijkheid wil de regering er allereerst op wijzen dat de «Prostitutie Belasting Krant» geen uitgave van de Belastingdienst is, maar van de Stichting De Rode Draad en het Prostitutie Informatie Centrum. In antwoord op de vraag merkt de regering op, dat het beleid van de Belastingdienst inzake anonieme aangiften uniform is: de Belastingdienst accepteert geen anonieme aangifteninkomstenbelasting. Wel bestaat er een in de Wet op de loonbelasting 1964 verankerd anoniementarief voor de loonbelasting (52%) dat wordt toegepast indien een werknemer zich niet conform de daarvoor geldende eisen heeft geïdentificeerd bij de werkgever. Meer in het algemeen kan worden opgemerkt dat binnen de Belastingdienst een project «Fiscale Vrijplaatsen» loopt. In de Fraudenota 96 (TK 1996-1997, 17 050, nr. 201) is uw Kamer hiervan op de hoogte gesteld. Het project Fiscale Vrijplaatsen beoogt een op lokaal niveau in te zetten, overheidsbrede lokale behandeling van vrijplaatsen. Een van deze vrijplaatsen is de prostitutiebranche. Om een uniforme aanpak te bereiken zullen allereerst in samenwerking met andere instanties (in het kader van het project Handhaving op niveau) in een aantal gemeenten pilots worden gestart. Op basis van de uitkomsten van deze pilots zal vervolgens worden beslist over een landelijke aanpak.

Voor het antwoord op de vraag over monitoring op ontwikkelingen in de arbeidsomstandigheden... eerst de uitkomsten van projectgroep afwachten, gaat SZW/AI nader onderzoek doen of zit het voldoende in NISSO?.....PM

Vraag 8

Wat gaat de minister doen om de kennis bij politiekorpsen over prostitutie te vergroten?

Zal actiever en gericht worden opgetreden tegen het toegenomen geweld van (jonge) pooiers tegen prostituees?

Hoe staat het met de toegezegde uitbreiding van opvangtehuizen voor minderjarige prostituees?

Antwoord:

Door het landelijke project prostitutie/mensenhandel van de Nederlandse politie zijn reeds stappen ondernomen op dit terrein. Inmiddels zijn de cursus «Prostitutie Controle» en de cursus «Documenten Controle» ontwikkeld. Beide cursussen hebben elk een duur van drie dagen. Tot nu toe heeft het LSOP 5 cursussen kunnen uitvoeren. Aan het eind van dit jaar zullen 14 cursussen, met in totaal 230 cursisten, zijn gegeven. Aan de opleidingsvraag kan worden voldaan.

De aanpak van de misstanden in/rond de prostitutie zijn als prioriteit opgenomen in de beleids- en werkplannen van de regiokorpsen en het KLPD. Deze aanpak zal met name gericht zijn op de uitbuitingssituaties binnen de prostitutie en het geweld tegen prostituees.

In de brief van de Minister van Justitie d.d. 29 december 2000 (TK 26 690, nr. 9) inzake de bestrijding van seksueel misbruik en van seksueel geweld tegen kinderen is aangegeven het ministerie van Justitie zal bezien op welke manier kan worden gestimuleerd dat deze vorm van hulpverlening op een grotere schaal mogelijk zal worden gemaakt. Op dit moment zijn er drie verschillende projecten die zich richten op de opvang en hulpverlening aan slachtoffers van kinderprostitutie, elk met hun eigen methodiek. Het is van belang om de implementatie van dergelijke goede projecten te stimuleren. Om die reden worden deze projecten in het kader van het Nationaal Actieplan Aanpak seksueel misbruik van kinderen (NAPS) gesubsidieerd. Nadat een goede methodiekb beschrijving van deze projecten is gemaakt en deze beschrijvingen zijn gevat in een handboek, kunnen deze projecten dienen als best-practices voor projecten elders in het land. Daarbij zal tevens worden bezien, op welke wijze non-gouvernementele organisaties die expertise hebben op het terrein van de hulpverlening aan prostituees hierbij kunnen worden betrokken.

Vragen VVD-fractie

Vraag 9

Deze leden hechten veel waarde aan de verbetering van de positie van de prostituee. Misstanden in en rond de prostitutie zouden dan ook hard aangepakt moeten worden. In dat kader vragen zij de minister hoe hij oordeelt over de stelling dat het gebrek aan inzicht in en prioriteit voor de positieverbetering ertoe leidt dat in de meeste gemeentelijke verordeningen nauwelijks maatregelen zijn opgenomen die de positie van de prostituee moeten verbeteren (Trends in prostitutie en beleid, blz. 33)?

Antwoord:

Verwezen wordt naar het antwoord op vraag 5

Vraag 10

Hoe waardeert de minister in dat kader de constatering dat de uitvoering van de verbetering van de positie wordt bemoeilijkt doordat overheidsinstanties het niet als hun verantwoordelijkheid zien om initiatieven te nemen, terwijl een belangrijke deel van de organisaties/belangenbehartigers, die daar wel de capaciteiten en de motivatie voor hebben, niet langer subsidie zullen krijgen (Trends in prostitutie en beleid, blz. 39)?

Antwoord:

Voor wat betreft de verantwoordelijkheden met betrekking tot de positie van de prostituee wordt verwezen naar het antwoord op vraag 5.

Voor wat betreft de subsidieverlening aan de Stichting De Rode Draad wordt verwezen naar het antwoord op vraag 6. Daarnaast subsidieert de regering jaarlijks de Mr. A. De Graaf Stichting (expertisecentrum voor prostitutievraagstukken). Wat betreft een aanverwant terrein, de bestrijding van mensen- c.q. vrouwenhandel, subsidieert de regering de Stichting Tegen Vrouwenhandel. Voorts ontvangt ZorgOnderzoek Nederland -in het kader van het programma 'Seksualiteitshulpverlening'- voor de komende 4 jaar geormerkte middelen en behoefte van onderzoek en monitoring van de positie van prostituees.

Vraag 11

Ook in de illegale prostitutie zouden organisaties die de deskundigheid hebben om verschillende trajecten van illegale prostituees te begeleiden aanzienlijk worden gekort (Trends in prostitutie en beleid, blz. 39). Wat is het standpunt van de minister ten aanzien van de suggestie om de zorg, opvang en eventuele uitzetting van prostituees die zijn opgepakt vanwege een illegaal verblijf in Nederland nauwlettend te monitoren om zo ongewenste neveneffecten op tijd te kunnen identificeren?

Antwoord:

De Stichting Tegen Vrouwenhandel ontvangt subsidie ten behoeve van de coördinatie van de opvang van slachtoffers van mensenhandel. Buitenlandse (illegale) slachtoffers krijgen op basis van Hoofdstuk 17 van de Vreemdelingencirculaire verblijfszekerheid en adequate opvang, gedurende de bedenktijd voorafgaande aan de aangifte en gedurende de strafrechtelijke procedure (tegen de mensenhandelaar) na de aangifte. De STV registreert ten behoeve van de rapportage door de Nationaal Rapporteur Mensenhandel diverse gegevens van slachtoffers en informeert waar nodig de politie. Langs deze weg wordt de zorg, opvang en eventuele uitzetting van prostituees die zijn opgepakt vanwege een illegaal verblijf in Nederland gevolgd.

Op dit moment ligt er een projectvoorstel van de Rode Draad ter beoordeling voor met betrekking tot de informatievoorziening aan en begeleiding (richting terugkeer) van (illegale) Spaanstalige prostituees, waarbij het netwerk en de deskundigheid van de Stichting Esperanza gebruikt worden. **PM** wat doet Esperanza nog in het buitenland. Dit project kan wellicht dienen als pilot voor projecten die zich richten op illegale prostituees uit andere landen.

Vraag 12

Naar aanleiding van de constatering dat zeer weinig informatie wordt verschaft aan de prostituees zelf over de gewijzigde situatie en de gevolgen daarvan (Trends in prostitutie en beleid blz. 33) vragen deze leden de minister of hij kan aangeven of door de prostituees inmiddels op een vruchtbare manier gebruik gemaakt is van opgezette informatievoorzieningen zoals hij die in zijn brief noemt («Prostitutie Belasting Krant» en de informatiefolder van de Rode Draad)?

Antwoord:

Desgevraagd geven de Rode Draad, de Mr. A. de Graafstichting, Humanitas en het Prostitutie Informatie Centrum aan dat.....**PM**.... Daarnaast folder van GAK.....

Vraag 13

Hoe staat de minister tegenover de genoemde angst van de vertegenwoordigers van de GGD dat hun nieuwe taak, bestaande uit controle van de hygiëne, ondermijnend zal zijn voor hun vertrouwenspositie (Trends in prostitutie en beleid, blz. 32)?

Antwoord:

De regering erkent het genoemde probleem en is van mening dat technische hygiënezorg in de prostitutie uitvoerbaar is, zolang er voor zowel de betrokken personen als voor de volkgezondheid gezondheidswinst te behalen is (win-win-situatie). Het stimuleren van hygiëne en eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van onder andere SOA-preventie dient hierbij -uit oogpunt van volksgezondheidszorg- voorop te staan. Wanneer de nieuwe taak van de GGD niet leidt tot oplossen maar tot verschuiven van problemen (bijvoorbeeld doordat prostituees weer illegaal gaan werken), heeft een gemeente de vrijheid te kiezen voor een andere werkwijze. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen veldorganisaties die betrokken zijn bij de SOA-bestrijding, en vertegenwoordigers uit de prostitutie-branche om te zoeken naar een werkbare oplossing.

De verwachting is dan ook , dat een helder beleid en een consequent en consistent optreden -ook in gezamenlijkheid met andere partners vanuit ieders verantwoordelijkheid- de GGD voldoende basis biedt om op een goede manier invulling aan te geven aan de verschillende taken.

Vraag 14

Met betrekking tot het lokale prostitutiebeleid vragen deze leden de minister hoe hij staat tegenover de vraag of gemeenten prostitutiebedrijven van haar grondgebied kunnen weren, bijvoorbeeld door te verwijzen naar een regionaal maximumstelsel (Trends in prostitutie en beleid blz. 39)?

Antwoord:

Dat is een variant op de nuloptie (zie vraag 4) die kan voorkomen. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op de vragen 3 en 4.

Vraag 15

Van de huidige gemeenten zonder prostitutie wil 28% naar wegen zoeken om de prostitutie te weren (Prostitutie in Nederland in 1999, blz. 73). Kan de minister aangeven of die gemeenten dat in de nieuwe situatie daadwerkelijk nog kunnen doen en zo ja, op welke gronden?

Antwoord:

Deze onderzoeksresultaten dateren van begin 1999. Op dat moment bestond nog geen handboek en modelverordening was nog niet verschenen. De verwachting is dat bijna alle gemeenten hun APV hebben aangepast en een vergunningstelsel hebben ingevoerd, maar dit laatste wordt nog nader onderzocht. Voor het overige wordt verwezen naar het antwoord op de vragen 3 en 4.

Vraag 16

Deze leden delen de zorg die wordt geuit over de ontwikkeling van een illegale sector, indien aan legale prostituees een gebrek is (Prostitutie in Nederland in 1999, blz. 74). Volgens deze leden bestaat de kans dat er een verschuiving plaatsvindt naar het niet gereguleerde circuit, zoals escortservices, 06-lijnen en thuisprostitutie. Ook wordt het virtuele bordeel als voorbeeld gegeven. Het zou volgens hen daarom voor gemeenten mogelijk moeten zijn om ook andere dan plaatsgebonden prostitutie te reguleren (zie ook amendement TK 25 437, nr. 18). Kan de minister toelichten hoe hij dit probleem wil bestrijden? Mede gezien het feit dat deze vorm van prostitutie -zoals de minister zelf ook stelt- zich door onvoldoende informatie erg moeilijk laat meten.

Antwoord:

Vragenstellers spreken over escortservices, 06-lijnen en thuisprostitutie als niet-gereguleerd circuit. Dit is niet juist. Er is, voor zover bekend, maar één gemeente die de escort niet onder het vergunningsstelsel in de APV heeft geschaard en dat is Amsterdam. Voor escortbureaus in enkele gemeenten geldt enkel een meldingsplicht. Alle andere gemeenten hebben een vergunning verplicht gesteld conform de modelverordening van de VNG. Ik laat een onderzoek verrichten naar het lokale prostitutiebeleid en de vergunningverlening om dit beeld cijfermatig te onderbouwen. De uitzondering voor escort in de gemeente Amsterdam is overigens niet ingegeven door een wens om de escort te stimuleren. Het driehoeksoverleg meent, dat een vergunningsplicht tevens een goed handhavingsbeleid met zich mee moet brengen. Omdat de driehoek vindt dat er geen afdoende antwoorden voorhanden zijn op in het rapport genoemde dilemma's en problemen, wenst Amsterdam eerst een onderzoek te laten verrichten naar de (on)mogelijkheden van handhaving van een vergunningplicht voor escortbureaus. In het kader van het project 'Handhaving op niveau' heeft in februari (?) een 'expertmeeting' plaatsgevonden met betrekking tot escortservice, met de bedoeling na te gaan op welke wijze de handhaving van de vergunningplicht in deze sector vorm te geven is. Op basis van die bijeenkomst is besloten een aparte pilot op te zetten, gericht op de handhaving in de escortbranche. Onderdeel van die pilot is een onderzoek naar.....**PM**. Hopelijk leidt deze pilot tot best-practices voor de (samenwerking bij) de handhaving, die ook voor andere vormen van niet-plaatsgebonden exploitatie bruikbaar zijn.

De thuisprostitutie kan, indien bedrijfsmatig, onder de vergunningplicht worden geschaard. De meeste gemeenten hebben dat ook gedaan. De handhaving in deze sector is lastig omdat de inrichting niet kan worden gesloten (zie arrest van RvS, Breda, juni 2000). De woning kent een bijzondere bescherming. Indien de thuiswerkende prostituee geen toestemming geeft voor het betreden van haar woning in het kader van controle op de vergunning, kan de politie niet zonder meer binnentreden. Binnentreden is wel mogelijk indien (per geval en per woning) voldoende reden bestaat om aan te nemen dat van een seksinrichting sprake is (bedrijfsmatig) en op grond daarvan een bezoek af te leggen en indien hiervoor een specifieke machtiging is verleend door de burgemeester conform artikel 3 lid 2 Algemene Wet op het binnentreden. Uiteraard heeft de politie de (strafrechtelijke) mogelijkheid tot binnentreden wanneer sprake is van redelijk vermoeden van een strafbaar feit en aan de daaraan gestelde vereisten (daartoe strekkend bevel) is voldaan. **PM Zie brief DW aan gemeente Breda.**

Virtuele prostitutie (via het internet) is om de hiervoor genoemde redenen niet goed via de APV te regelen. **PM dus....?** Mogelijk zijn oplossingen bruikbaar die uit de escortpilot naar voren komen.

Vraag 17

Kan, in dat zelfde kader, de minister toelichten of hij zicht heeft op de mate waarin gemeenten maatregelen nemen om dit probleem tegen te gaan?

Antwoord:

Verwezen wordt naar het antwoord op vraag 16.

Vragen CDA-fractie

Vraag 18

- a. Op basis van welk criterium gaat de regering over twee jaar beoordelen of aan de hoofddoelstelling «beheersing en regulering van exploitatie van prostitutie» is voldaan?
- b. Wat is concreet de nulsituatie die ten behoeve van de evaluatie van die hoofddoelstelling uit de nulmeting wordt afgeleid?

Antwoord:

PM afwachten resultaat projectgroep

Vraag 19

- a. Op basis van welk criterium gaat de regering over twee jaar beoordelen of aan de hoofddoelstelling «verbetering van de bestrijding van exploitatie van onvrijwillige prostitutie» is voldaan?
- b. Wat is concreet de nulsituatie die ten behoeve van de evaluatie van die hoofddoelstelling uit de nulmeting wordt afgeleid?

Antwoord:

PM afwachten resultaat projectgroep

Vraag 20

- a. Op basis van welk criterium gaat de regering over twee jaar beoordelen of aan de hoofddoelstelling «bescherming van minderjarigen tegen seksueel misbruik» is voldaan?
- b. Wat is concreet de nulsituatie die ten behoeve van de evaluatie van die hoofddoelstelling uit de nulmeting wordt afgeleid?

Antwoord:

PM afwachten resultaat projectgroep

Vraag 21

- a. Op basis van welk criterium gaat de regering over twee jaar beoordelen of aan de hoofddoelstelling «verbetering van de positie van de prostitu(é)e» is voldaan?
- b. Wat is concreet de nulsituatie die ten behoeve van de evaluatie van die hoofddoelstelling uit de nulmeting wordt gedestilleerd?

Antwoord:

Verwezen wordt naar het antwoord op vraag 5.

PM afwachten resultaat projectgroep

Vraag 22

- a. Op basis van welk criterium gaat de regering over twee jaar beoordelen of aan de hoofddoelstelling «ontvlechten van prostitutie en criminele randverschijnselen» is voldaan?
- b. Wat is concreet de nulsituatie die ten behoeve van deze evaluatie uit de nulmeting wordt afgeleid?

Antwoord:

PM afwachten resultaat projectgroep

Vraag 23

a. **Op basis van welk criterium gaat de regering over twee jaar beoordelen of aan de hoofddoelstelling «terugdringen van prostitutie door illegale vreemdelingen» is voldaan?**

b. Wat is concreet de nulsituatie die ten behoeve van de evaluatie van die hoofddoelstelling uit de nulmeting wordt afgeleid?

Antwoord:

PM afwachten resultaat projectgroep

Vraag 24

Welk percentage van de vrouwen die zeggen vrijwillig in de prostitutie te werken heeft een geschiedenis van seksuele geweldservaringen, van ernstig verstoorde gezinsverhoudingen en/of drugsverslaving? (Zie hierover Dorien Pessers in de Volkskrant van 30 mei 2000)

Antwoord:

Er zijn heel veel verschillende groepen prostituees, waardoor ze niet als uniforme groep beschouwd kunnen worden. Het is daarmee moeilijk om over de groep als geheel uitspraken te doen. Want ze willen doorgaans niet graag geïnterviewd worden vanwege het stigma dat op hun beroep rust. Uit onderzoek dat in opdracht van VWS is verricht (door Ine van Wesenbeeck, **PM** titel wordt nog nagezocht) komt naar voren dat ten opzichte van vergelijkbare groepen in andere sectoren in de maatschappij het percentage prostituees dat ervaring heeft met seksueel geweld iets hoger ligt. Maar niet gezegd kan worden dat dus alle prostituees, in het bijzonder de vrijwillige prostituees, seksueel geweld hebben ervaren. Seksueel geweldservaringen kunnen wel de drempel verlagen om als prostituee te gaan werken. Over het aspect vrijwilligheid is bekend dat dit voornamelijk samenhangt met de hoogte van de leeftijd: hoe jonger van leeftijd, hoe minder kans op vrijwilligheid.

Vraag 25

Wat is de omvang van de prostitutiesector in Nederland in vergelijking tot andere Europese landen?

Antwoord:

De gevraagde vergelijking kan op dit moment niet worden gemaakt. Om een goed beeld te krijgen van de omvang van de prostitutiesector in Nederland wordt op dit moment nader onderzoek verricht. Niet bekend is, of in andere Europese landen een dergelijk onderzoek is gedaan en of de eventuele resultaten daaruit zich lenen voor vergelijking met de Nederlandse gegevens.

Vraag 26

Hoeveel van de op 1 oktober 2000 in bedrijf zijnde prostitutiebedrijven hebben een bordeelvergunning aangevraagd?

Antwoord:

Dit is op dit moment niet bekend, maar deze vraag wordt meegenomen in het vervolgonderzoek.

Vraag 27

Hoeveel vergunningaanvragen zijn sedert 1 oktober 2000 geweigerd en op welke gronden?

Antwoord:

Dit is op dit moment niet bekend, maar deze vraag wordt meegenomen in het vervolgonderzoek.

Vraag 28

Hoeveel vergunningen voor nieuw op te zetten seksbedrijven zijn sedert 1 oktober 2000 aangevraagd?

BZK

Antwoord:

Dit is op dit moment niet bekend, maar deze vraag wordt meegenomen in het vervolgonderzoek.

Vraag 29

Zijn sedert 1 oktober 2000 bordeelvergunningen verstrekt aan personen met een strafblad, dan wel aan rechtspersonen waarin personen met een strafblad belangen hebben? Zo ja, in hoeveel gevallen?

Antwoord:

PM dit wordt wellicht meegenomen in het aanvullend onderzoek maar is lastig te achterhalen (detailniveau). Personen met een strafblad kunnen toch in aanmerking komen voor een vergunning omdat het kleine dan wel oude vergrijpen zijn.

Vraag 30

Kan een schatting worden gemaakt van het aantal illegale prostituees per 1 oktober 2000?

Antwoord:

Vraag 31

Kan een schatting worden gemaakt van het aantal minderjarige prostituees per 1 oktober 2000?

Antwoord:

Vraag 32

Hoe wordt op basis van deze nulmeting over twee jaar beoordeeld of een vlucht naar de escortbranche heeft plaatsgevonden?

Antwoord:

De nulmeting geeft onvoldoende basis voor een dergelijke beoordeling. Om die reden wordt een nader onderzoek ingesteld naar verschuivingseffecten. Dit is een kwalitatief onderzoek, dat geen exacte aantallen op zal leveren, maar wel de vermoedens en verwachtingen die hier en daar zijn uitgesproken over verschuivingen harder moet kunnen maken. Ook de pilot escort zal (kwalitatieve) gegevens opleveren over eventuele verschuivingen. De verwachting dat onderzoek in deze branche ooit volledig zicht zullen geven op de aantallen is niet niet reeel.

Vraag 33

Wat wordt, uitgaande van deze nulmeting, het criterium op basis waarvan over twee jaar wordt beoordeeld of er een meeromvattende bordeelwet moet komen?

Antwoord:

Bij de behandeling van het wetsvoorstel opheffing algemeen bordeelverbod heeft de regering zich op het standpunt gesteld dat het niet verstandig zou zijn om te komen met prostitutiekaderwetgeving zolang het prostitutiebeleid nog volop in

ontwikkeling is. Daarom is er vooralsnog voor gekozen een ander te regelen in artikel 151a Gemeentewet. Eerst moet de nodige ervaring worden opgedaan met de situatie die is ontstaan na opheffing van het bordeelverbod, voordat centrale en sturende regelgeving tot stand kan komen. Kaderwetgeving is al gauw gedetailleerd en legt daardoor te veel vast, zodat het gevaar kan ontstaan dat de overheden niet meer flexibel kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Daar komt bij dat het maken van kaderwetgeving van niet-globaal karakter in dit stadium verre van eenvoudig zal zijn. Het roept vele nieuwe vragen op. Wat is het bereik van die wetgeving? Moet zij alle vormen van prostitutie omvatten, dus ook vormen van prostitutie zoals prostitutie aan huis of op straat, die niet worden getroffen door het huidige bordeelverbod? Of moet zij beperkt zijn tot seksinrichtingen en escortservicebedrijven? Welke beleidsterreinen zou een dergelijke wetgeving moeten omvatten? Voorts rijst de vraag of het niet beter en zinvoller is om centrale wetgeving niet te beperken tot de prostitutiebranche, maar een breder karakter te geven, vanuit een integrale visie op openbare inrichtingen. De regering wacht op dit punt graag de ontwikkelingen rond het MDW-project "Openbare Inrichtingen" af. Intussen zal bij de gemeenten worden nagegaan wat de ervaringen tot nu toe zijn met het instrumentarium dat zij hebben om een effectief prostitutiebeleid te voeren. De situatie in de prostitutiebranche wordt gemonitord. Het is de bedoeling over de eerste twee jaar na inwerkingtreding van de wet een eerste evaluatie uit te voeren. Die monitoring en evaluatie zullen zicht geven op de aard en de omvang van de verschillende vormen van prostitutie binnen de prostitutiebranche en de verschuivingen tussen de vormen. De evaluatie zal ook antwoord geven op de vraag of gemeenten voldoende instrumentarium in handen hebben om goed en effectief prostitutiebeleid te voeren. Na deze evaluatie kan dan een verantwoorde beslissing worden genomen over de wenselijkheid van kaderwetgeving en over de inhoud daarvan.

Vraag 34

Zijn de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Sociale zaken en Werkgelegenheid bij de nulmeting betrokken? Zo ja, in welke zin?

Antwoord:

SZW en VWS hebben deel uitgemaakt van de projectgroep Lokaal flankerendbeleid, waarin de doelstellingen van de wetwijziging zijn geformuleerd. Deze ministeries hebben voorts deel uitgemaakt van de begeleidingscommissie ten behoeve van de nulmeting. SZW en VWS nemen op dit moment ook deel aan het monitoringoverleg prostitutie. Dit afstemmingsoverleg is ingesteld .....PM.....m.b.t. allerlei van belang zijnde zaken over de prostitutiebranche en ook inzake diverse onderzoeken om de vinger aan de pols te houden.

Vraag 35

Waarom is in de onderzoeken de wijze van toepassing van sociale wetgeving, zoals de WAO op de prostitutiebranche niet onderzocht?

Antwoord:

Op het moment van het uitzetten van de nulmeting was de veronderstelling dat .....PM...

Vraag 36

Kan de minister aangeven of en zo ja voor welke functies, anders dan als prostituee, werk in de prostitutiebranche als passende arbeid in de zin van de WAO moet worden geaccepteerd?

Antwoord:

Er is geen beoordelingskader, speciaal toegespitst op arbeid in de prostitutiebranche. Per 1 augustus 1993 is tengevolge van de wetwijziging het begrip passende arbeid in de WAO vervangen door het begrip algemeen geaccepteerde arbeid. Bij het duiden van functies wordt derhalve geen acht meer geslagen op passendheid, alleen op krachten en bekwaamheden. Dit neemt niet weg dat als een werknemer een dergelijke functie vervult, het daarmee verdiende inkomen gebruikt wordt om de mate van arbeidsongeschiktheid te bepalen. Bij de beantwoording van de vraag of een werknemer arbeidsongeschikt is, wordt gekeken naar de resterende verdiencapaciteit van betrokkene; deze wordt vervolgens vergeleken met het oude loon om de mate van arbeidsongeschiktheid te bepalen. De resterende verdiencapaciteit wordt bepaald door te onderzoeken wat iemand, gegeven zijn belastbaarheid, nog kan verdienen in gangbare arbeid of feitelijk verdient. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van een computersysteem met daarin ca. 9000 functies die in Nederland worden uitgeoefend. In dit computersysteem zitten geen functies in de prostitutie branche.

Vraag 37

Beschouwt de minister de 59% van de prostituees die vanwege financiële problemen/schulden in het werk verzeild is geraakt als een categorie die uit vrije wil prostitutie bedrijft of als een groep voor wie hulpverlening, gericht op afbetaling van schulden en zo mogelijk het verlaten van de branche is aangewezen?

Antwoord:

In de (schuld)hulpverlening wordt een integrale aanpak bepleit met bijzondere aandacht voor de individuele problematiek van de hulpvrager. **PM**

Vraag 38

In welk percentage van de gevallen geven de exploitanten de arbeidsverhouding met de prostituee zo vorm, dat zij de ARBO wetgeving kunnen omzeilen? Wat onderneemt u tegen deze praktijk?

Antwoord:

Gegevens over het percentage exploitanten dat de arbeidsverhouding met de prostituee zodanig heeft ingericht dat zij de Arbo wetgeving kunnen omzeilen zijn er niet. Wel heeft de Arbeidsinspectie een aantal criteria opgesteld aan de hand waarvan kan worden bepaald of er sprake is van een gezagsrelatie tussen exploitant en prostituee. Zodra er sprake is van een dergelijke relatie is de Arbowet van toepassing. De Arbeidsinspectie gaat uit van een gezagsrelatie indien een prostituee wordt:

- verplicht om met de klanten mee te drinken
- verplicht om met iedere klant mee te gaan
- verplicht om tijdens de openstellingstijden van de locatie diensten te verrichten
- uitbetaald door de exploitant van de locatie per verrichting of tijdseenheid
- verplicht om de kledingsvoorschriften van de exploitant van de locatie op te volgen.

PM komt dit antwoord overeen met hetgeen in het afstemmingsoverleg op 9/2 is besproken?

Vraag 39

Is de minister bereid het onderzoek naar de escortbranche dat in Amsterdam heeft plaatsgevonden landelijk uit te voeren (blz. 2)?

Antwoord:

In het kader van het project 'Handhaving op niveau' zal een pilot escort worden opgestart....**PM**. Voorafgaand aan die pilot zal een (landelijk) onderzoek naar de escortbranche worden gedaan, doch dit is anders van aard dan het Amsterdamse onderzoek. Het onderzoek en de pilot richten zich vooral op de (on)mogelijkheden van de handhaving van de regelgeving voor deze branche en niet zozeer op het vaststellen van de omvang en plaats van de branche. Uit nader onderzoek bij gemeenten zal hopelijk wel enig zicht ontstaan op de omvang van de escort.

Vraag 40

Is de minister bereid aanvullend onderzoek te verrichten om alsnog meetbare gegevens te verkrijgen die kunnen dienen als vertrekpunt ten behoeve van een evaluatie over twee jaar (blz. 2)?

Antwoord:

Ja, **PM uitkomsten projectgroep afwachten**

Vraag 41

Is bekend wat de kosten voor gemeenten zijn die verbonden zijn aan de opheffing van het bordeelverbod. Voor wiens rekening komen deze kosten (blz. 3)?

Antwoord:

PM

Honderden ambtenaren bij alle gemeenten zijn de afgelopen tijd en de komende tijd bezig met het opstellen van prostitutiebeleid, de aanpassingen van de verordeningen en bestemmingsplannen en het controleren van de vele honderden, zo niet duizenden inrichtingen en het vervolgens handhaven van de regelgeving in deze inrichtingen. In het eerder genoemde, aanvullend onderzoek zal een vraag die hierop betrekking heeft, worden meegenomen. Brief Wilzing....

Pol: aanzienlijk lijkt mij met de opmerking!!!!!!!!!!!!!! Dat de gemeenten delen van deze kosten kunnen doorberekenen aan de exploitanten (leges) maar de POLITIE NIET!!!!!!!!!!!!!! En het kost veel capaciteit en wellicht in de toekomst nog meer (uitkomsten escort digitale handel en illegaliteit!!!!!!!!!!!!!!)

Wat betreft de *beheersing en regulering van legale vormen van exploitatie* (vrijwillige prostitutie) ligt het *primaat bij de lokale overheden*. Op lokaal en regionaal niveau moet daartoe een integraal prostitutiebeleid ontwikkeld worden, waarbij erkend wordt dat bepaalde vormen van exploitatie moeilijker door overheden zijn te reguleren (zoals straatprostitutie, escortprostitutie en thuisprostitutie). Wat betreft de *opsporing en vervolging van strafbare vormen van exploitatie* (exploitatie van onvrijwillige prostitutie, specifiek de exploitatie van minderjarigen en van personen zonder verblijfsvergunning) ligt het *primaat bij politie en het Openbaar Ministerie*.

Inzet politie

[Daarbij moet bedacht worden, dat deze organisaties hun extra inzet in deze fase -kort na de inwerkingtreding van de wetwijziging- met name richten op de vormen van exploitatie die vallen onder het vergunningstelsel. Dit vergt van de uitvoeringsorganisaties veel werk, dat binnen de bestaande middelen moet worden gerealiseerd. Bepaalde vormen van de onder de vergunningplicht gebrachte exploitatie (b.v. de escort) vragen om een speciale en intensieve benadering. De aandacht zal tegelijkertijd ook uit moeten gaan naar de ongewenste vormen van exploitatie. De verwachting bij alle betrokkenen is echter, dat de inzet op een 'schone' gereguleerde en beheersbare legale branche zich op termijn terug zal verdienen bij de aanpak van ongewenste vormen van exploitatie.]